

Vladimir Bulat

G H E N A D I E P O P E S C U

București
2019

During October 2013, Viennafair was the host of the exhibition “Dear Money,” in which Ghenadie Popescu was selected to exhibit the sculpture “The One Ban Thumbtack” (see pag. 62), created the same year in metal, with a diameter of 35 cm. It represents the oversized print of the smallest division of the current Moldavian currency¹. The number 1, cut out of the metal sheet and pointed directly to the viewer, turns into a monstrously aggressive, blunt pin. It is scary and spiky. It is the irony of the artist who riffs about the smallest coin in nominal value but which can poke holes...

I had discovered Ghenadie Popescu a decade earlier, in 2003, in an exhibition in Chisinau, where he participated with another sculpture, a she-dog with a strangely elongated body and udders fashioned out of industrial milk pouches, familiar images for any child of the Soviet years. The animal itself was made out of a metal armature wrapped in hemp fibers. The metal was not visible at all, so it was in fact a textile animal. A scary grey she-dog, inert and yearning to act. But where should she go, when the masters were away and she had to stay and guard the heath, the land and the villages? This is an example of how contemporary art questions and answers the most delicate and thorny issues confronting the Republic of Moldova nowadays: depopulation, the low birth rates, the unearthing of the people.

But woe for the country whose homes are guarded by hungry, skinny and almost inert mongrels!

The country which heats everything with mud bricks is indeed a sad one! In one of his videos, “Back to Enthusiasm” (2011), Ghenadie Popescu proposes an alternative resource for the unfriendly winters: using combustible made of animal dung and wheat straw. At the time, he confessed having made such bricks until he was 15, when the family sold the cow. Then, a basic component – cow dung – became unavailable. The efficiency factor of this resource is substantially lower than coal, extracted from the ground. Its history is remarkable and it is mentioned in the Romanian literature by Mihail Sadoveanu and Cezar Petrescu, among others. The Romanian word, *tizic*, has Turkish origins, “tezek,” and it means dry excre-

The School Horse
2006, wood
127 × 211 × 66 cm
p.1-----
Calul școlii
2006, lemn
127 × 211 × 66 cm

ment; one can infer this technique of using cow dung, and, in our particular situation, of mixing it with either wheat straw or dry leaves and using it for residential heating, is not older than the Turkish influence in our lands.

Ghenadie Popescu started from a specific situation: the loss of access to the ex-Soviet gas main of the entire Moldavia; during one winter, the entire geographic area had to use only wood and mud bricks for heating and food preparation. It was a terrible, apocalyptic winter. However, this method is still used throughout rural areas nowadays. Popescu not only documented the technology, but also suggested its mandatory large scale usage. This situation reminds us of a statement he made in an earlier interview: “If it wasn’t sad, we would probably all die laughing.”²

Ghenadie Popescu is not an artist who uses traditional materials as building blocks, although he employs recognizable and traditional themes. From this point of view, one could say that Popescu’s art positions itself as a link towards mass culture. But this perspective leads into a trap, and towards a conceptual bet. This is the reason why the artist uses film, the moving image. He learnt the objectification of perception from Dziga Vertov, the cinematic artist who succeeded to grasp and materialize ideas by visual means, naming this procedure, cinegraphy. In his films from recent years, Ghenadie Popescu is fundamentally a cinegrapher, jokingly or in a serious tone, as seen in “Five Wooden Minutes,” 2009, “The Drummer,” 2009, “Doors / In Between Doors.” 2010, “The Wine Glass,” 2012, “Barrel Travels in Transnistria,” 2012, etc. Among the films, Popescu also created a series of animations. It has become a mental cliché to consider Disney imagery when one says animations, and if we are to believe Mathias Énard, even the “conservatory contemporary Saudi society is a Walt Disney film” (Compass, 2015)³. In this atmosphere of imagined and imaginary visuals which are destined for the entire planet, Ghenadie Popescu proposes cinegraphies enacted by serious and austere puppets. The masterpiece of this reconsideration of the medium of animation is “The Landed,” 2012, a subtle but firm critique of the person who is closed-up and re-formatted by the metaphorical rope which draws him/her in one direction only. The invisible rope is the current social system.

Also in 2012, Popescu’s performance, “4+2,” based on the conflict of Transnistria, ongoing still, was presented by the National Museum of Contemporary Art in Bucharest. At the time, I described the situation imagined by the artist as follows: “Besides two site-specific installations, Popescu staged a performance assisted by the critic and theoretician Ștefan Tiron. Tiron, looking like a well-off man, goes on the stage with a saw; the impassible artist sits on a chair, wearing his “traditional” outfit, made from Turkish raffia supermarket bags. The seated character is forced to stand up, and then one by one, the legs of the chair are cut by the other actor, until only one remains. Each time, Popescu succeeds to keep his balance by using his hands and feet, and to remain seated. When the last leg of the chair is cut, the artist takes the position of the chair himself. The well-off man then sits on the living chair, showing off his ephemeral triumph. This performance seems very suggestive because it proves one more time that the artist cannot be defeated!”⁴

Recently I asked Ghenadie Popescu to show me the drawings he kept from before he became an artist, when he drew out of pleasure. He looked at me smiling for a while, because the category applied to him makes him uneasy. This is because all the persons defining themselves as artists have diplomas, qualifications, job titles and degrees. He had accumulated since adolescence a certain degree of stubbornness which energized him and made him learn, just like Maxim Gorky, in the “universities of life.” *Humorous and in a good mood, the artist makes us curious to find the propeller of his artistic practice, which stems from his permanent restlessness. “I was 16-17 when I discovered having fun. It was probably a sort of teenage rebellion. I also had some personal drama going on, I had accumulated stubbornness. I could not get into the institutions I wanted to get into, because I had eyesight issues. I wanted very much to get to the sea. I was interested in ships, yachts, fleets; I finally got to Odessa, after all kinds of adventures and abandoning various institutions. There, I took some classes in a technical institution for about a year, and then I worked for less than a year in a shipyard. Then, I started traveling. It was accessible, inexpensive. I had been to Siberia. I wanted to travel for a long time, but now there were different trips, much larger distances, transportation, etc.”*⁵

After a while, I found myself in front of a few rolled sheets of paper, all dirty and wrinkled, but in which I discovered Ghenadie Popescu as the man he is today: curious, inquisitive, austere, serious, inventive, a joker, active, creative... An artist who is intimately connected to the context in which he lives, actively present to the social debates, capable to find the right and pertinent replies to the sideslips and inhibitions of the world he lives in. He does not crave rec-

ognition, he does not need a status, because an authentic artist proves he can and must be completely independent from the requests of the surrounding world, nourishing his discourse from it, but without allowing its temptations to coax and to enslave him. I asked him at the time where he was in terms of believing in God. The answer did not come immediately, because he did not have one ready. He would have liked to have the power to believe, to have the resources to take him further, and he admires the ones who found the way. He has not, yet. But he knows the way orthodoxy is presented in our lands is not exactly as it should be and it is overcome by mercantilism and hypocrisy. This is a reason why it is not a theme which appears in his artistic discourse. He is concerned by things where an optimal dose of truth is not covered by the conjectural, the aleatory and the compromise. This is why his art is not fashionable, understood and easily decipherable. He is an artist who lives the way he creates, who does not place obstacles for himself, which is why it is an endless pleasure to write about his work. His work is a vector which furthers the articulation of the dialogue between East and West, which becomes more decisive and less ambiguous, devoid of cheap tricks and mimetic acrobatics.

From the point of view of Ghenadie Popescu’s art, the economic, mental, technological, industrial and social under-development characterizing the Republic of Moldova for far too long is an advantage, because that space is a valid territory. It is a space where new strategies can valorize and structure new narratives in a place where there are a lot of things to do, far from the formalism and the bio-centric dynamics of the western world.

The pride of the Moldavian people can enrich and irrigate creativity, while practicing mimetism can attract innovation; inspired jokes can turn into new discursive forms and the ancestral simplicity becomes an essential virtue which has almost disappeared from here. This is the reason the time ahead of us needs to gain meaning, and one of the people doing it is Ghenadie Popescu. It is art merged with life, voided of all its routines.

1. See the catalogue, Dear Money, published by Salonul de Proiecte and MNAC. Editorial concept by Alexandra Croitoru & Magda Radu, Bucharest, 2014.
2. Interview with Olga Bulat: <https://www.zdg.md/editia-print/exclusiv/daca-n-ar-fi-trist-cred-ca-am-plesni-de-ras>
3. Mathias Énard, Busola (Compass). Translated by Cristian Fulaș. Nemira Publishing House, Bucharest, 2018.
4. Refer to <https://www.timpul.md/articol/fasole-pentru-bucuresti-in-loc-de-euro-pentru-vizele-romanesti---32084.html> [07.07.2019].
5. See note 2

Bicycle
2002, oil on canvas
114 × 100 cm

Bicicletă
2002, ulei pe pânză
114 × 100 cm

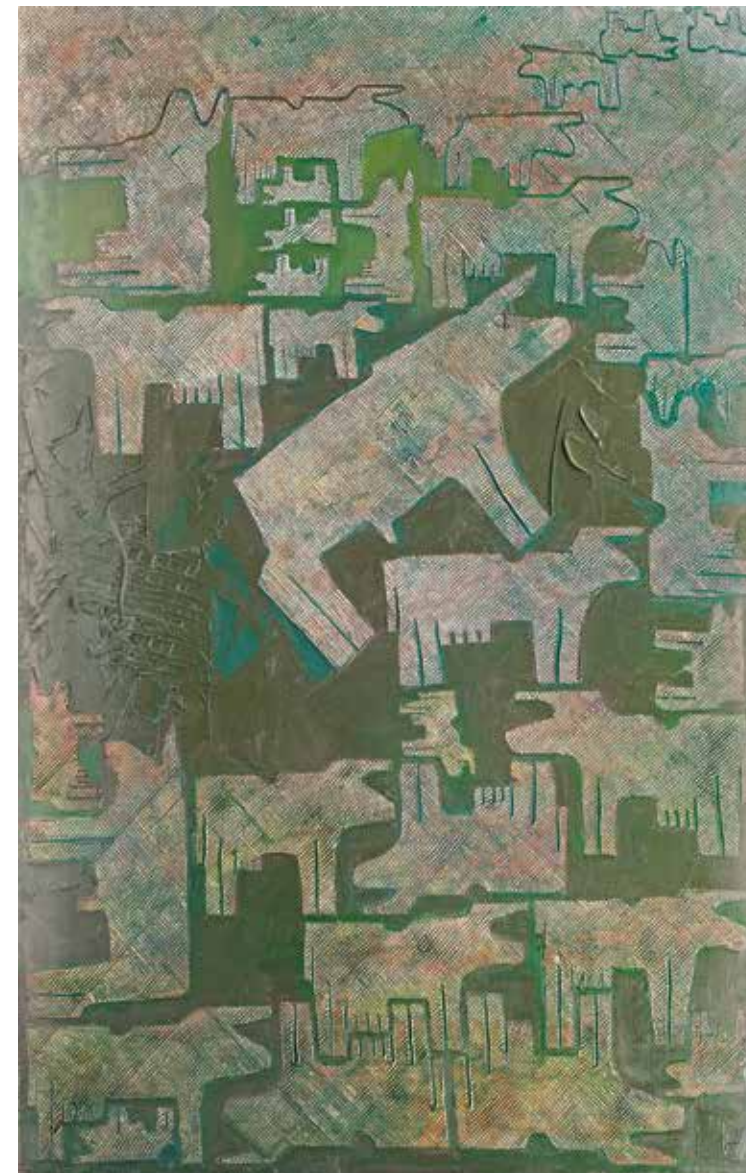
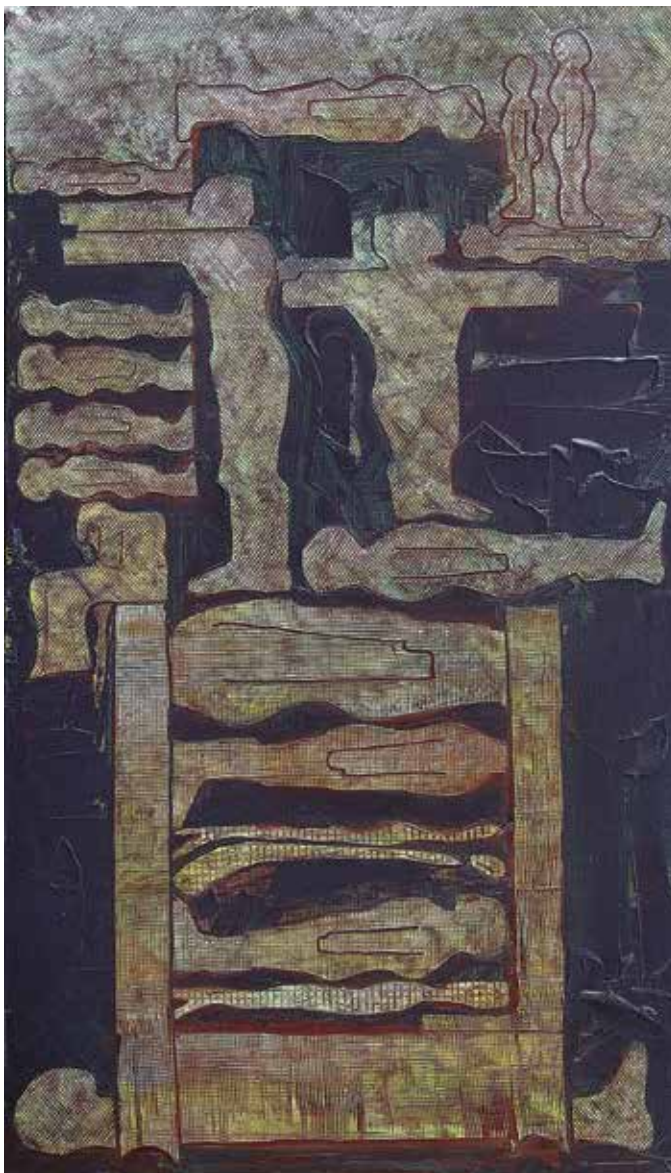

Symmetry
2002, oil on canvas
112 × 108 cm

Simetrie
2002, ulei pe pânză
112 × 108 cm

Tetris Landscape. Procust's Bed
2004, oil on canvas
80.5 × 138.5 cm

Peisaj la Tetris. Patul lui Procust
2004, ulei pe pânză
80,5 × 138,5 cm

Tetris Landscape. Cows
2004, oil on canvas
87,5 × 108cm

Peisaj la Tetris. Cîreadă
2004, ulei pe pânză
87,5 × 108 cm

Landmark Book

2005, wood log, hinges, metal lock, metal rings, keys

34 × 23 × 67 cm

-----pp. 8-11

Carte de căpătâi

2005, buștean de lemn, balamale, inele metalice, lacăt cu chei

34 × 23 × 67 cm

Kamasutra
2004, clothes pin, synthetic fiber
canvas, paper, mouse trap, wood
240 × 40 × 3 cm

-----pp. 12-15

Kamasutra
2004, cărlige de rufe, pânză de fibre
sintetice, hârtie, capcană de șoareci,
lemn
240 × 40 × 3 cm

Book the Color of Parquet

2005, corrugated cardboard, wood,
paper, seed husks, polymer glue
46 × 39 × 6 cm

-----pp. 16-17

Carte de culoarea parchetului

2005, carton gofrat, lemn, hârtie, coji de
semințe, adeziv polimeric
46 × 39 × 6 cm

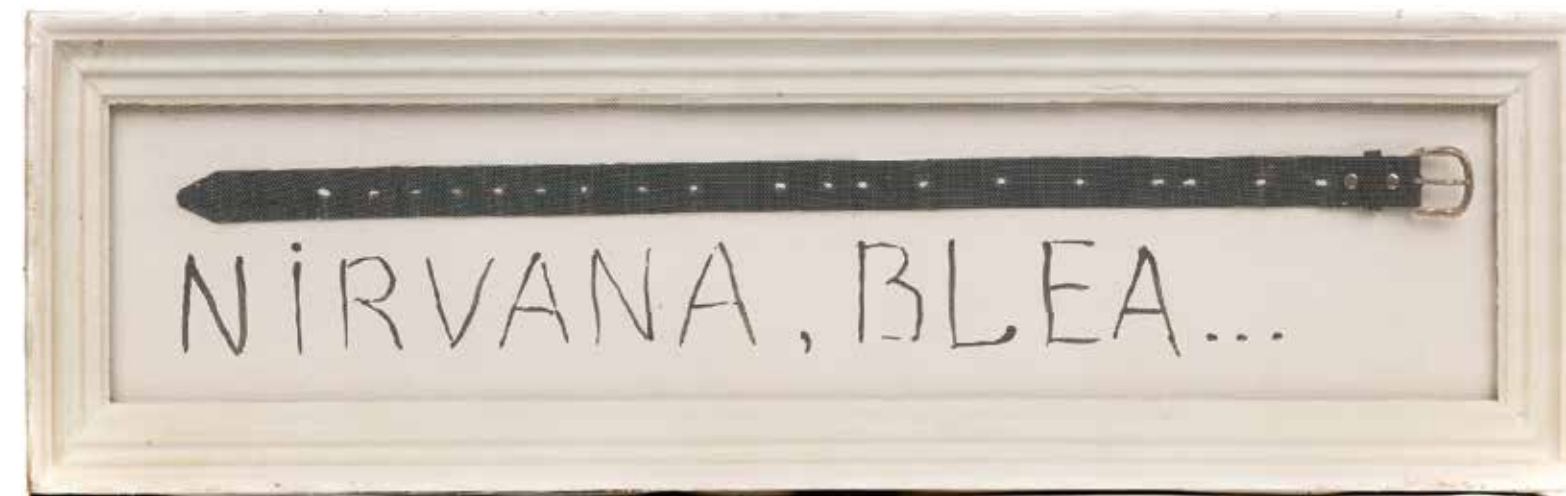

The Week

2004, wood, paper toy knives, condoms
60 × 40 × 10 cm

Săptămâna

2004, lemn, cuțite, jucărie/pentru
hârtie, prezervative
60 × 40 × 10 cm

Painting for the Mosquitoes in the Post-Soviet Space I

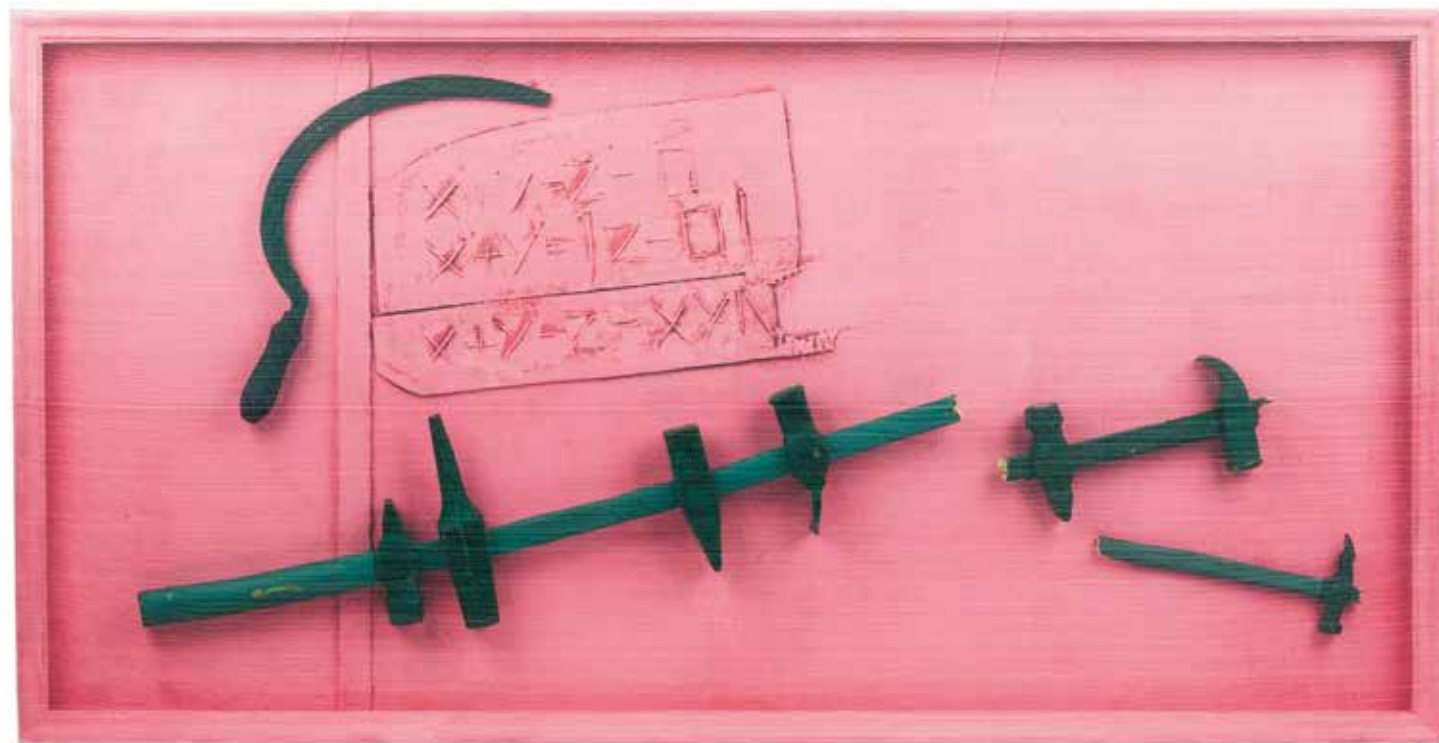
2004, wood, plastic bag, belt
95 × 32 × 5 cm

Pictură pentru țânțarii din spațiul postsovietic I

2004, lemn, plasă de nailon, curea
95 × 32 × 5 cm

Painting for the Mosquitoes in the Post-Soviet Space II
2004, plastic bag, hammers, sickle
120 × 58 × 5 cm

Pictură pentru țânțarii din spațiul postsovietic II
2004, lemn, plasă de nailon, ciocane, seceră
120 × 58 × 5 cm

Painting for the Mosquitoes in the Post-Soviet Space III
2004, wood, plastic bag, polenta, silicone, toy gun, book, wheat flour, salt, glue
95 × 38 × 5 cm

Pictură pentru țânțarii din spațiul postsovietic III
2004, lemn, plasă de nailon, mălai, silicon, pistol de jucărie, carte, făină de grâu, sare, aracet
95 × 38 × 5 cm

Military - Patriotic Melon
2019, wood, canvas, marker
33 cm diameter

Harbuz militar-patriotic
2006-2019, lemn, pânză, cariocă
33 cm diametrul

Polentadrom
2008, wood, canvas
120 × 98 cm

Mămăligodrom
2008, lemn, pânză
120 × 98 cm

Zebraphone

2004–2005, paper, wood, radio
44 × 30 × 16 cm

Zebrafon

2004–2005, hârtie, lemn, aparat radio
44 × 30 × 16 cm

Zebraphone

2004–2005, canvas, wood, radio
41 × 27 × 19 cm

-----p. 29

Zebrafon

2004–2005, pânză, lemn, aparat radio
41 × 27 × 19 cm

Zebraphone

2004–2005, canvas, wood, radio
29 × 24 × 12 cm

-----p. 29

Zebrafon

2004–2005, pânză, lemn, aparat radio
29 × 24 × 12 cm

Zebraphone
2004–2005, canvas, wood, radio
163 × 28 × 65 cm

Zebrafon
2004–2005, pânză, lemn, aparat radio
163 × 28 × 65 cm

Zebraphone
2004–2005, paper, wood, radio
44 × 31,5 × 22 cm

Zebrafon
2004–2005, lemn, hârtie, aparat radio
44 × 31,5 × 22 cm

VIP Spade

2005, wood, rope, flashlight, bike bell
93 × 24 × 25 cm

Sapă-VIP

2005, lemn, fână, lanternă, sonerie de
bicicletă
93 × 24 × 25 cm

Landscape Under Restoration
2006–2019, wood, rope, milk packaging
180 × 127 × 32 cm

Peisaj în restaurare
2006–2019, lemn, sfoară, cutii de lapte
180 × 127 × 32 cm

Valoghea
2012, wood, canvas, soil, plastic pot, wire
32 × 21 cm

Valoghea
2012, lemn, material textil, ghiveci,
pământ, sârmă
32 × 21 cm

Cucuteni Pliers
2007, wood, metal
5 sqm

-----p. 37

Clește Cucuteni
2007, lemn, metal
5 m.p.

Micro-scheme. She
2004, Wood, cardboard packaging, corn stalk, lace, calathidium, reflective bike light
34 × 34,5 × 6,5 cm

Microschemă. Ea
2004, lemn, cofraj de carton, știulete de porumb, dantelă, calatidiu, reflectant circular
34 × 34,5 × 6,5 cm

Micro-scheme. He
2004, Wood, cardboard packaging, corn stalk, lace, calathidium, reflective bike light
35 × 34,5 × 8,5 cm

Microschemă. El
2004, lemn, cofraj de carton, știulete de porumb, calatidiu, reflectant circular
35 × 34,5 × 8,5 cm

Micro-scheme
2004, Wood, cardboard packaging, corn stalk, lace, calathidium, reflective bike light
34 × 42 × 6 cm

Microschemă
2004, lemn, cofraj de carton, știulete de porumb, calatidiu, reflectant circular
34 × 42 × 6 cm

Normal Pulse I
2004, oil on canvas
70 × 100 cm

Puls normal I
2004, ulei pe pânză
70 × 100 cm

Perfect Sight II
2004, oil on canvas
75 × 110 cm

Vedere perfectă II
2004, ulei pe pânză
75 × 110 cm

Wife III
2004, oil on canvas
60 × 80 cm

Sotie III
2004, ulei pe pânză
60 × 80 cm

Good Mood IV
2004, oil on canvas
65 × 110 cm

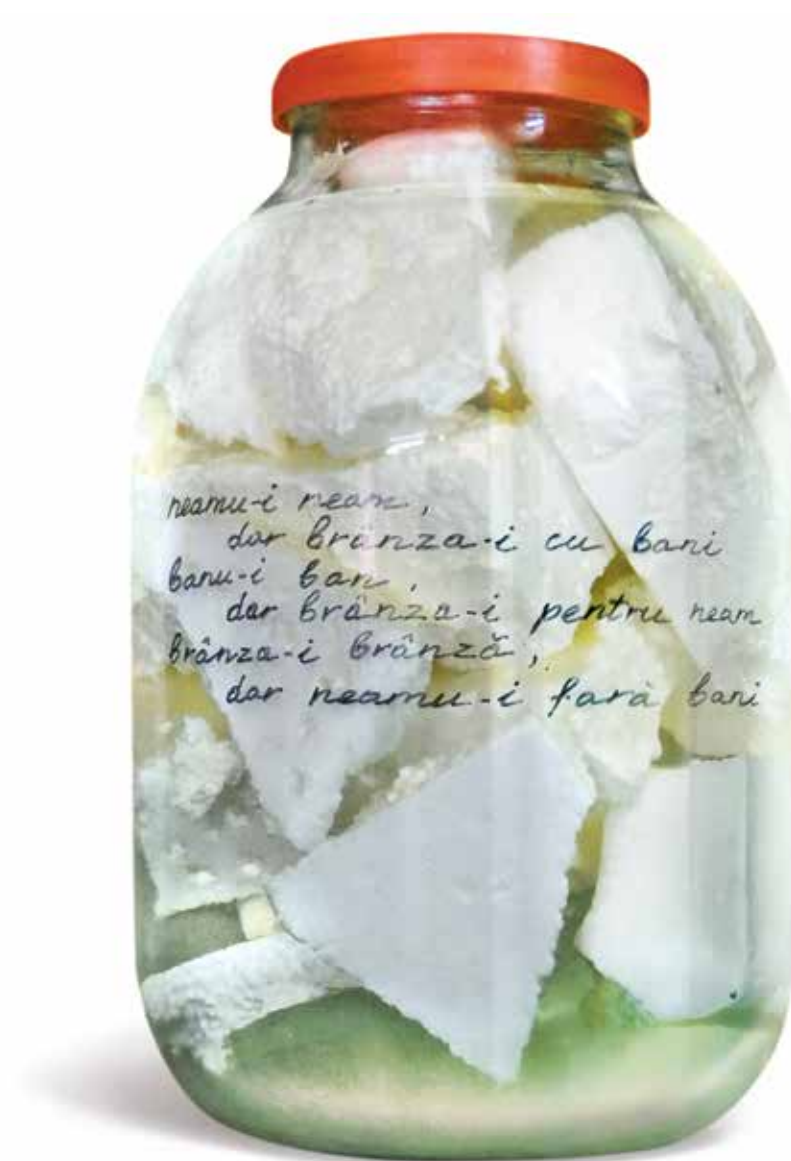
Bună dispoziție IV
2004, ulei pe pânză
65 × 110 cm

Separatist Wedding

2008, wood, sponge, clothes iron,
plexiglas, tassels
1 sqm

Nuntă separatistă

2008, lemn, burete, fier de călcat vechi,
plexiglas, panglici textile decorative cu
ciucuri
1 m.p.

3 Kg of Cheese

2013, 3 l glass jar polystyrene foam,
water, salt, marker, plastic lid
11.4 × 25.5 cm

3 Kg de brânză

2013, recipient de sticlă de 3 l,
polistiren, apă, sare, cariocă, capac de
plastic
11,4 × 25,5 cm

Dinner with Friends in a Garage
2004, metal keys, metal nuts, plywood,
cardboard
67 × 51 cm

O cină cu prieteni la garaj
2004, chei metalice, piulițe, placaj,
carton
67 × 51 cm

Yoke MM
2010, wood, polenta, glue, metal rods,
computer keyboard
112 × 90 × 24 cm

Jug MM
2010, lemn, făină de porumb cu aracet,
tije metalice, tastaturi de computer
112 × 90 × 24 cm

Shoes MM
2009, wood, polenta, glue, waterproof
rubber shoes
18.5 × 29.5 × 39 cm

Pantofi MM
2009, lemn, făină de porumb cu aracet,
încălțări de cauciuc
18,5 × 29,5 × 39 cm

Anchor MM
2009, metal, polenta, silicone, wood
42 × 32 × 25 cm

Ancora MM
2009, metal, făină de porumb siliconată,
lemn
42 × 32 × 25 cm

Medals MM
2009

First Place

wood, metal, polenta, glue, canvas
48 × 32 × 9 cm

Second Place

wood, metal, polenta, glue, canvas
47.3 × 34 × 9 cm

Third Place

wood, metal, polenta, glue, raffia, canvas
47.3 × 34 × 9 cm

Medalii MM
2009

Locul I

lemn, metal, făină de porumb cu aracet
48 × 32 × 9 cm

Locul II

lemn, metal, făină de porumb cu aracet,
material textil
47,3 × 34 × 9 cm

Locul III

lemn, sfoară, făină de porumb cu
aracet, material sintetic
47,3 × 34 × 9 cm

Self-Launcher MM

2011, wood, polenta, silicone, elastic
rubber band, sponge
22.5 × 94 × 17 cm

Praştie MM,

2011, lemn, făină de porumb siliconată,
bandă elastică de cauciuc, burete
22,5 × 94 × 17 cm

Mask MM

2008, polenta, silicone, gas mask
23 × 51 × 27 cm

Mască MM

2008, făină de porumb siliconată, mască
de gaze
23 × 51 × 27 cm

Abacus MM
2011, polenta, glue, abacus
28 × 59.5 × 5.2 cm

Abac MM
2011, lemn, făină de porumb, aracet
28 × 59,5 × 5,2 cm

Protest MM
2010, polenta, silicone, spade
49 × 23.5 × 14.5 cm

Protest MM
2010, placă metalică, făină de porumb
siliconată
49 × 23,5 × 14,5 cm

Clothes Peg Rack MM
2008, wood, metal, polenta, glue
39.5 × 27.5 × 13 cm

Cuier MM
2008, lemn, cuie și șuruburi, făină de
mălai cu aracet
39,5 × 27,5 × 13 cm

Telephone MM
2009, Wood, polenta, silicone, vintage
telephone
13.5 × 24 × 39 cm

Telefon MM
2009, lemn, făină de porumb siliconată,
aparat telefonic
13,5 × 24 × 39 cm

Polenticin

2009, wood, cloth, polenta, glue,
plexiglas

53 × 113 × 7.5 cm

Mămălighin

2009, lemn, pânză, făină de porumb cu
aracet, plexiglas

53 × 113 × 7.5 cm

The Turtle MM

2009, wood, polenta, silicone, metallic
parts, rubber, rope

33.5 × 43 × 61 cm

Țestoasă MM

2009, lemn, făină de porumb siliconată,
mecanism metalic, cauciuc, sfoară

33,5 × 43 × 61 cm

Mutant Wheelbarrow (after April 7, 2009)
2010, metal, wood, sponge, rope, plywood
236 × 151 × 86 cm

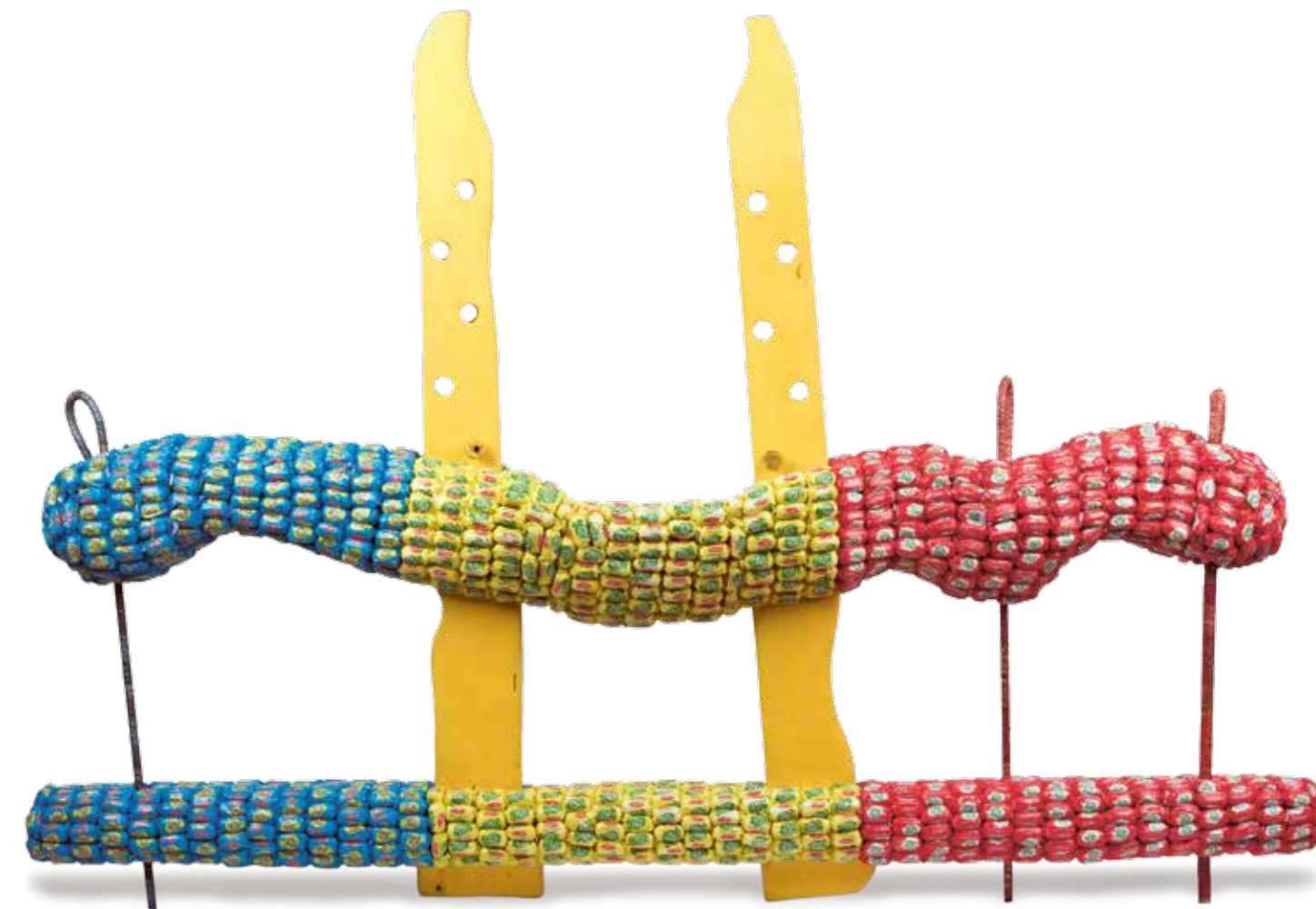
Roabă mutant (după 7 aprilie 2009)
2010, metal, lemn, burete, sfoară, placaj
236 × 151 × 86 cm

Yoke I
2004, wood, denim
119 × 91 × 17 cm

Jug I
2004, lemn, material textil
119 × 91 × 17 cm

Yoke II
2005, wood, sprinkles, polymer glue
132 × 88 × 14 cm

Jug II
2005, lemn, bomboane, adeziv polimeric
132 × 88 × 14 cm

Yoke III
2005, wood, cloth
50 × 50 × 15 cm

Jug III
2005, lemn, material textil
50 × 50 × 15 cm

Yoke IV
2005, wood, cloth
102 × 76 × 16 cm

Jug IV
2005, lemn, material textil
102 × 76 × 16 cm

1 Ban Thumbtack
2013, metal
35 cm diameter

Piuneza de 1 ban
2013, metal
35 cm diametrul

Boot
2005, plexiglas, Moldavian coins
38 × 42,5 × 11 cm

Cizmă
2005, plexiglas, monede MDL
38 × 42,5 × 11 cm

Butterfly or Hinge?

2009, wood, ballpoint pen refills

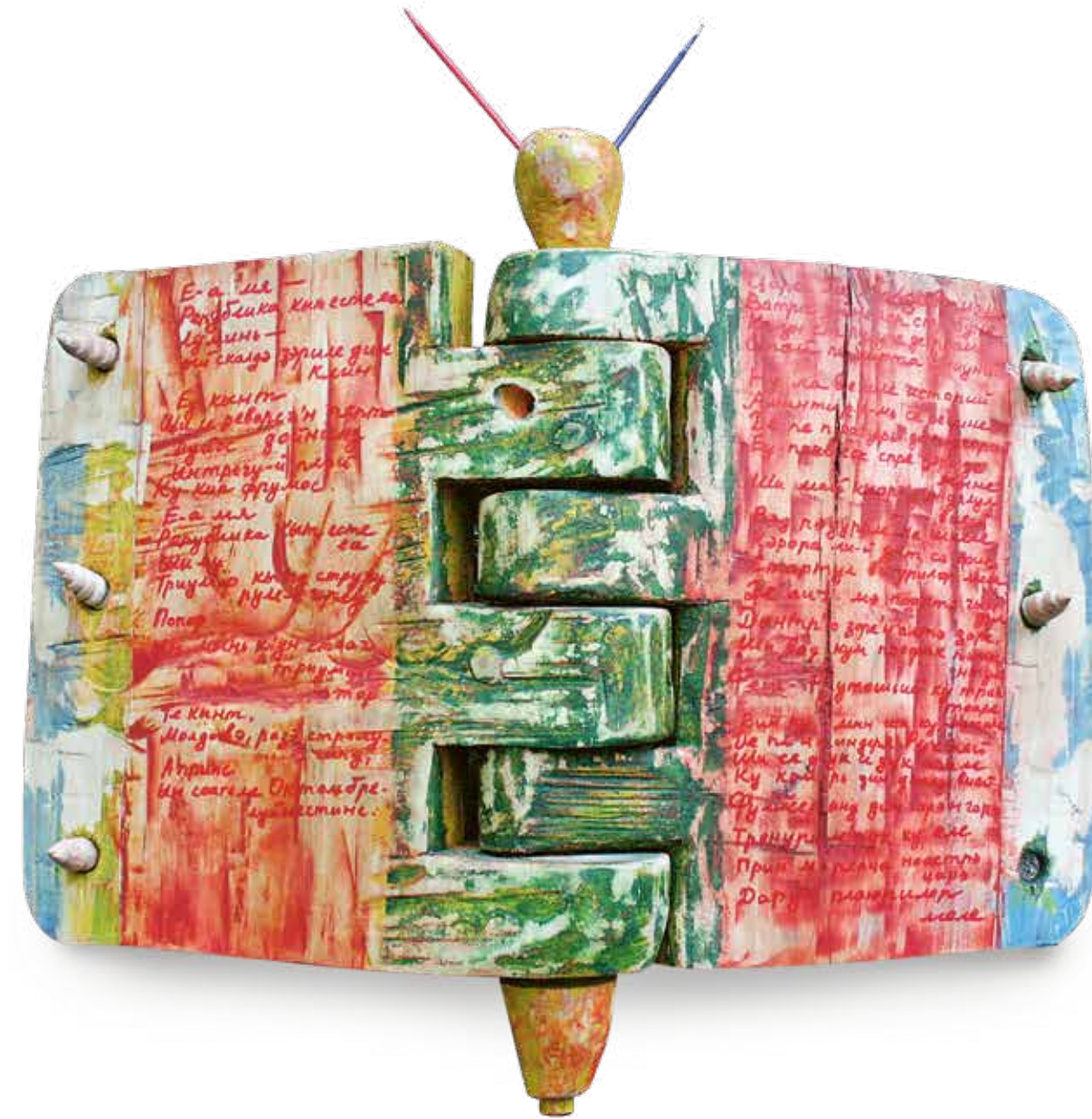
57.5 × 49 × 10 cm

-----pp. 64-65

Fluture sau balama?

2009, lemn, mine de pix

57,5 × 49 × 10 cm

The Mobile Phone of Stephen the Great
2004, wood, rope, glass, honeycomb
50 × 70 × 5 cm

-----pp. 66–67
Telefonul mobil al lui Ștefan cel Mare
2004, lemn, funie, sticlă, fagure mlecit
50 × 70 × 5 cm

The Ticket Seller
2003, papier mâché, silicone
24 × 39 × 16 cm

Taxatoarea
2003, papier mâché, adeziv siliconat
24 × 39 × 16 cm

Triumphal Arch
2010, wood, plastic bags
310 × 320 × 320 cm

Arcul de Triumf
2010, lemn, pungi de polietilenă
310 × 320 × 320 cm

Masks

2014

-----pp. 70-71

Măști

2014

The Mask of of V.I. Lenin

cloth, wood

53.5 × 55 × 14.5 cm

Masca lui V.I. Lenin

pânză, lemn

53.5 × 55 × 14.5 cm

The Mask of Friedrich Engels

cloth, wood

29 × 56 × 9.5 cm

Masca lui Friedrich Engels

pânză, lemn

29 × 56 × 9.5 cm

The Mask of Karl Marx

cloth, wood, plastic

56 × 34 × 11.5 cm

Masca lui Karl Marx

pânză, lemn, plastic

56 × 34 × 11.5 cm

Lords of the land

2012

7'30", video stills

Funciarii

2012

7'30", capturi de secvențe

Back to enthusiasm

2011

12'37", video stills

-----p. 73

Înapoi la entuziasm

2011

12'37", capturi de secvențe

Deportees. Story of Nina Tanase
4'30", stop motion

Deportații. Istoria Ninei Tănase.
4'30", capturi de secvențe

Deportees. Story of Stephen Ciobanu
4'10", stop motion

-----p. 75
Deportații. Istoria lui Ștefan Ciobanu
4'10", capturi de secvențe

În luna octombrie a anului 2013, la Viennafair, s-a organizat expoziția *Dear money*, în care Ghenadie Popescu a fost selectat cu lucrarea sculpturală *Piuneza de 1 ban*, realizată în același an din metal, cu diametrul de 35 de cm. (vezi pag. 62). Ea reprezintă amprenta supradimensionată a celei mai mici subdiviziuni a monedei moldovenești actuale¹. Doar că cifra 1, decupată din foaia metalică, îndreptată spre privitor, o face să devină o piuneză monstruos de agresivă, contondentă. Înfricoșătoare, țepoasă. Este ironia pe care o comite autorul pe seama banilor, chiar și pe seama celei mai mici monede existente, care poate împunge...

L-am descoperit pe Ghenadie Popescu cu un deceniu mai devreme, în 2003, într-o expoziție, la Chișinău, unde adusesese tot o *sculptură*, care înfățișa o cățea alungită excesiv și avea ugerile confecționate din pachete industriale de lapte, cu a căror formă orice copil din era sovietică era familiarizat. Animalul însuși era confecționat dintr-o carcasă metalică înfășurată cu fir de cânepă. Metalul nu se vedea deloc. Avem aieva un animal textil. O cățea gri, fioroasă, inertă și dornică de ducă. Dar unde să plece, că-s plecați stăpânii, iar ea trebuie să rămână, să păzească gospodăria, glia, satele? Iată cum arta contemporană răspunde unora dintre cele mai delicate și spinoase probleme cu care se confruntă actualmente Republica Moldova: depopularea, scăderea natalității, dezrădăcinarea populației.

Dar halal țară, ale cărei gospodării sunt ocrotite doar de javre flămânde, costelive și aproape inerte!

Tristă-i țara care a ajuns să se încălzească cu tizic. Ghenadie Popescu într-o lucrare video – *Înapoi la entuziasm* (2011) – propune o resursă alternativă pentru iernile neprietenoase: folosirea brichetelor de tizic pentru încălzire. El însuși mi-a mărturisit că a făcut tizic 15 ani, până când a fost vândută vaca, astfel a dispărut materia primă – baleza de vacă, necesară preparării tizicului. Eficiența unui astfel de combustibil este simțitor mai mică decât a cărbunelui, extras din pământ. Vechimea lui însă e remarcabilă, și este pomenit în literatura română de Sadoveanu și Cezar Petrescu. Totuși, cuvântul este turcesc: *tezek* înseamnă excremente uscate; se poate deduce că acest obicei de a utiliza excrementele de vacă, în cazul nostru, și a le amesteca cu paie sau frunze uscate, pentru a

le folosi la încălzirea caselor, nu este mai vechi de influența turcocratică pe moșiile noastre.

Ghenadie Popescu pornește de la un caz concret, cel al decuplării întregii Moldove de la gazoductul ex-sovietic, în care o iarnă întreagă toată această bucată geografică a folosit doar lemne și tizicul, pentru a se încălzi și a prepara hrana. A fost o perioadă apocaliptică, cumplită. Dar de fapt, zona rurală, în multe locuri, se mai încălzește cu tizic și astăzi. Popescu nu doar că a documentat această tehnologie, dar a și propus pe scară largă „*obligalizarea tizicului în Republica Moldova*”. Această situație amintește de o frază pronunțată de Popescu într-un

interviu mai vechi: „Dacă n-ar fi trist, cred că am plesni de răs”².

Ghenadie Popescu nu este un artist care să folosească neapărat materiale convenționale, dar recurge la teme cât se poate de recognoscibile, tradiționale. Din acest punct de vedere s-ar putea spune că arta lui Popescu se dorește o verigă spre *cultura de masă*. Dar această perspectivă duce într-o capcană. Spre-o prinsoare conceptuală. De aceea, artistul folosește filmul, imaginea mișcată. Obiectivarea percepției a deprins-o de la Dziga Vertov, acel artist al *cinemaului*, care prin mijloace plastice a reușit să surprindă și să materializeze idei, denumind acest procedeu – *cinagrafie*. Ghenadie Popescu, cu ale sale filme din ultimii ani, este un *cinagraf* prin excelență, care mai în joacă, mai în serios purcede printre diverse subiecte la analiza unei specificități locale, identitare, psihologizante : *Cinci minute de lemn*, 2009; *Toboșarul*, 2009; *Doors / Între uși*, 2010; *Paharul cu vin*, 2012; *Călătorii cu roaba prin Transnistria*, 2012 etc.

Pe lângă filmele montate, Popescu realizează o serie de lucrări de animație. Iar când spui azi de animație, mental ți se strecoară imagistica impulsă de studiourile Disney, iar dacă e să-l credem pe Mathias Enard, chiar și *conservatoarea societate saudită contemporană e un film de Walt Disney* (*Busola*, 2015)³. În această atmosferă de imagine imaginară și imaginată, cu care se hrănește planeta, Ghenadie Popescu ne propune cinegrafii cu păpuși serioase, sobre. Capodopera acestei reconsiderări a animației este *Funciarii* (*The Landed*, 2012), care este o critică subtilă, dar fermă a omului care este închistat și formatat pe funia care-l trage într-o singură și aceeași direcție. Funia nevăzută a sistemului social actual.

¹ Vezi catalogul *Dear money*, produs de Salonul de Proiecte și MNAC; concept editorial: Alexandra Croitoru & Magda Radu, București, 2014. pag. 54-55.

² Interviu acordat ziaristei Olga Bulat: <https://www.zdg.md/editia-print/exclusiv/daca-n-ar-fi-trist-cred-ca-am-plesni-de-ras>
³ Mathias Enard, *Busola*, traducere de Cristian Fulaș, ed. Nemira, București, 2018.

Old drawings.
1996–98
60 × 75 pencil, paper
60 × 76 pencil, paper
60 × 77 pencil, paper
-----p.77

Desene din arhiva artistului, realizate de acesta în perioada adolescenței.
1996–98
60 × 75 creion, hârtie
60 × 76 creion, hârtie
60 × 77 creion, hârtie

Tot în 2012 acțiunea lui Popescu, 4+2, legată de conflictul din Transnistria, mocnit până în ziua de azi, a fost prezentată la Muzeul Național de Artă Contemporană din București. Situația imaginată de artist am descris-o astfel: *Pe lângă două instalații „site specific”, Popescu a înscenat o acțiune/performance, la care l-a avut ca asistent pe criticul și teoreticianul Ștefan Tiron. Acesta, cu o mină de belfer, intră în scenă cu un ferestru în mână; artistul – îmbrăcat în costumul său „tradițional”, din rafie turcească – stă impasibil pe scaun; îl zorește pe cel așezat să se scoale, și retează pe rând câte un picior, astfel ca din cele patru rămâne doar unul. De fiecare dată, Popescu reușește să-și țină echilibrul, să se sprijine cu ajutorul mâinilor și picioarelor, și să rămână așezat, apoi – după ce este tăiat și cel din urmă picior – artistul se pomenește el însuși în postura de scaun... Belferul se așează atunci pe scaunul viu, afișându-și semeț efemerul triumf. Mi se pare foarte sugestivă această acțiune, pentru că demonstrează, a câta oară, că artistul este de neînving!*⁴.

Mai de curând l-am rugat pe Ghenadie Popescu să-mi arate desenele pe care le-a păstrat, din epoca de dinainte de a deveni *artist*. Când făcea desene de plăcere. M-a privit îndelung, mi-a surâs, căci catalogarea lui cu acest cuvânt îl cam descumpănește. Asta pentru că toți cei care se cred artiști au diplome, calificări, funcții și grade. El însă acumulasese din adolescență un grad de îndărătnicie, care l-a pus pe drumuri, l-a trimis să învețe, precum Maxim Gorky, prin „universitățile vieții”. Plin de haz și bună dispoziție artistul ne sporește curiozitatea de a afla forța motrice a practicii sale artistice, care stă în chiar neastâmpărul care-l caracterizează: *Aveam 16–17 ani, când dădusem de gustul acesta de a-mi face de cap. Probabil, era un soi de rebeliune adolescentină. În plus, mai aveam și niște chestii personale. Acumulasem un soi de îndărătnicie. Nu puteam intra la instituțiile la care îmi doream, pentru că aveam probleme de vedere. Îmi doream foarte mult să ajung la mare. Eram interesat de vapoare, corăbii, flotă. Până la urmă, oricum, am ajuns la Odessa, după tot felul de aventuri și abandonarea mai multor instituții. Acolo, făcusem niște cursuri, timp de un an, la o instituție tehnică, după care am lucrat, de data aceasta, mai puțin de un an, la reparații navale. Apoi, am început să călătoresc. Era accesibil, ieftin. Fusesem prin Siberia. Gustul călătoriei îl aveam de demult, dar acum era vorba de alte tipuri de călătorii, la distanțe mult mai mari, cu transport etc*⁵.

Până la urmă, m-am pomenit în față cu câteva coli de hârtie rulate, rupte, șifonate, soioase, dar în care descopeream întru totul pe Ghenadie Popescu, cel de azi: curios, iscoditor, sobru, serios, inventiv, glumeț,

⁴ Citat în <https://www.timpul.md/articol/fasole-pentru-bucuresti-in-loc-de-euro-pentru-vizele-romanesti---32084.html> [accesat în 07.07.2019].
⁵ Vezi nota 2.

activ, creativ... Un artist care este strâns legat de contextul în care viețuiește, prezent activ la dezbaterile din societate, capabil să dea replici potrivite și pertinente la derapajele și inhibițiile lumii în care trăiește. Nu fuge după recunoaștere, nu are nevoie de un statut standardizat, pentru că artistul autentic dovedește că poate și trebuie să fie total independent de ingerințele lumii înconjurătoare, hrânindu-și, totuși, discursul din aceasta, fără ca ispitele ei să-l măgulească, sau să-l înrobească. L-am întrebat tot atunci, cum stă cu problema credinței în Dumnezeu. Răspunsul nu a venit prea grabnic, căci nu avea unul pregătit. I-ar fi plăcut să aibă puterea să creadă, să aibă acele resurse care să-l ducă până acolo, și are mare admirație față de cei care și-au găsit calea. El încă nu. Dar știe că forma în care ortodoxia este prezentă pe meleagurile noastre nu e tocmai în regulă, fiind cotropită de mercantilism și fățărnicie. Tocmai de aceea, nu este o temă care să facă act de prezență în discursul său plastic. Îl preocupă lucrurile în care doza optimă de adevăr nu este gripată de conjunctural, aleatoriu și compromis. De aceea arta lui este atât de bine „prizată”, înțeleasă și destul de lesne de descifrat. Este un artist care trăiește cum gândește, nu-și pune sieși piedici. Este, de aceea, o neseacă plăcere să scrii despre el. Prin opera lui *vectorul* unui mai larg și relaxat dialog între Răsărit și Apus devine mai articulat, mai îndârjit, și scutit de ambiguități, de trucuri ieftine, precum și de acrobații mimetice.

Din perspectiva artei lui Ghenadie Popescu subdezvoltarea economică, mentală, tehnologică, industrială și socială în care bate pasul pe loc în Republica Moldova, de prea mult timp, constituie un avantaj, pentru că acel spațiu se constituie într-un teritoriu valid, pentru care se pot aplica strategii inedite, să se valorizeze și structureze noi narațiuni, unde toate sunt de făcut, departe de formalismul, pragmatismul și dinamica biocentrică a lumii occidentale.

Fudulia moldovenilor poate spori și iriga creativitatea, mimetismul poate atrage inovația, gluma inspirată se poate converti în forme discursive inedite, iar simplitatea ancestrală devine o virtute esențială, dispărută aproape pe alte meleaguri. Tocmai de aceea, timpul care ne stă înaintea se cere umplut de sens, iar unul dintre cei care deja fac asta, este și artistul Ghenadie Popescu.

Este chiar arta lui îngemănată cu viața, cu tot ce deține aceasta mai puțin rutinar în ea.

Vladimir Bulat,
Iunie-iulie, 2019

Ghenadie Popescu

Born in Florești, URSS, August 9, 1971
Lives and works in Chisinau, Republic of Moldova

Education

1998–2003 The Academy of Music, Theater and Visual Arts. Major in Painting. Chisinau, Republic of Moldova (non-graduate alumnus)

Exhibitions

2006 Un pas de cote, Die / Grenoble, France

2007–2008 HUMAn (Human / Earthly, Cucuteni, Romania (translator's note: this is a word play, "huma" means in Romanian, clay, and the letters, h, u, m, a, are also the first four letters of the word, "human")

2009 Marsovo pole, Mars Gallery, Moscow, Russia

2009 Rencontre de la performance, Le Generateure, Gentilly, France

2011 Actual, Mezzanin gallery, Vienna, Austria

2011 Shaping the New, Košice, Slovakia

2012 One Sixth of the Earth, MUSAC Museo de Arte Contemporaneo de Castilla y Leon, Spain; ZKM Karlsruhe, Germany

2012 Eight and a Half New works, Salonul de proiecte (The Project Space), National Museum of Contemporary Art MNAC Annex, Bucharest, Romania

2012 Polenta Strike, Zorzini Gallery, Bucharest, Romania

2013–2017 FF Chronograph Documentary, Chisinau, Republic of Moldova

2014 CEC Artslink NYC residency at Rochester Institute of Technology, USA

2017 Attention Borders, Labyrinth Gallery, Lublin, Poland; Arsenal Gallery, Bialystok, Poland

2017 Grey Cube, The Center of Visual Culture, Kyiv, Ukraine

2017 Expanded Space, Bucharest, Romania

2017 Public Art Festival, Bishkek, Kyrgyzstan

2018 Talking Transformations: Home on the move, London, United Kingdom

2019 After Leaving / Before Arriving, 12th Edition of the Kaunas Biennial, Lithuania

2019 West – Vector – Восток (together with Mark Verlan), Posibilă Gallery, Bucharest, Romania

Ghenadie Popescu

Născut la 9 august 1971, Florești
Trăiește și lucrează la Chișinău, Republica Moldova

Studii

1998–2003 Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, Pictură. Chișinău, Moldova. Frecvență liberă.

Expoziții

2006 Un pas de cote, Die / Grenoble, Franța

2007–2008 HUMAn Cucuteni, România

2009 Marsovo pole, Mars gallery, Moscova, Rusia

2009 Rencontre de la performance, Le Generateure, Gentilly, Franța

2011 Actual, Mezzanin gallery, Vienna, Austria

2011 Shaping the new, Košice, Slovacia

2012 One sixth of the Earth, MUSAC, Museo de Arte Contemporaneo de Castilla y Leon, Spania; ZKM Karlsruhe, Germania

2012 Eight and a half New works, Salonul de proiecte, MNAC Anexa, București, România

2012 Polenta Strike, Galeria Zorzini, București, România

2013–2017 FF Documentar Cronograf, Chișinău, Moldova

2014 CEC Artslink NYC residency at Rochester Institute of Technology, SUA

2017 Attention borders, Labirynt gallery, Lublin; Arsenal gallery, Bialystok, Polonia

2017 Grey cube, Centrul de Arte Vizuale, Kiev, Ucraina

2017 Spațiul expandat, București, România

2017 Public Art Festival, Bișkek, Kârgâzstan

2018 Talking Transformations: Home on the move, Londra, Regatul Unit

2019 After leaving/Before arriving 12th edition Kaunas Biennial

2019 West – Vector – Восток (împreună cu Mark Verlan), Galeria Posibilă, București, România

Concept editorial Victoria Nagy Vajda,
Vladimir Bulat

Editor Victoria Nagy Vajda

Texte Vladimir Bulat

Traducere Dana Altman

Manager de proiect Victoria Nagy Vajda

Concept grafic Alexandru Șchiopu

Prelucrare imagini Tiberiu Voicu

Fotografii Roman Rybaliov, Vladimir Bulat,
Victoria Nagy Vajda, Galeria Zorzini (București),
arhiva [K:SAK] Centrul pentru Artă Contemporană
(Chișinău)

Corectură Ioana Apostolescu, Dana Altman

Tiraj 300

Publicația a fost editată cu ocazia expoziției
West–Vector–Восток (curator – Vladimir Bulat),
găzduită de galeria Posibilă (București) și de
Seneca Anticafe (București), 12–30 septembrie, 2019).

Acest proiect este realizat de Asociația pentru Cultură
și Arte ARBOR, în parteneriat cu Primăria Municipiului
București prin Centrul Cultural Expo Arte.

Nicio parte a conținutului acestei publicații nu poate fi
preluată, copiată sau stocată pe niciun suport, material
sau virtual, fără acordul scris al Asociației pentru
Cultură și Arte Arbor.

e-mail: arbor.aca@gmail.com

București, septembrie, 2019.

ISBN 978-973-0-30146-5

